

แหล่งโบราณคดีถ้ำวิมาน

ชื่อแหล่ง : แหล่งโบราณคดีถ้ำวิมาน

ที่ตั้ง : บ้านห้วยแร่ ตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สภาพภูมิศาสตร์ : ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาหุบเต่าห่างจากสำนักสงฆ์บ้านห้วยแร่ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือระยะทางประมาณ 150 เมตร

แหล่งน้ำ : ห้วยแร่

ประวัติ : ชื่อของ “ ถ้ำวิมาน ” นี้เป็นชื่อที่ชาวบ้านเรียกกันโดยทั่วไป เนื่องจากภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยสวยงามคล้ายกับอยู่ในวิมาน หรืออีกชื่อหนึ่งจะเรียกว่า “ ถ้ำห้วยแร่ ” เนื่องจากอยู่ใกล้กับห้วยแร่ แหล่งน้ำซึ่งไหลผ่านทางด้านทิศใต้ การเข้าไปในถ้ำของชาวบ้านเพื่อขุดซื้อค้ำควาไปจำหน่ายและทำปุ๋ยบำรุงพืชไร่จึงได้พบโบราณวัตถุ ประกอบด้วย ภาชนะดินเผา และขวานหินขัดแบบมีป้า ปัจจุบันโบราณวัตถุเหล่านี้บางส่วนชาวบ้านยังคงเก็บรักษาไว้

หลักฐานทางด้านโบราณคดี : เมื่อปี พ.ศ.2542 ฝ่ายวิชาการ สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 1 ราชบุรี ได้ทำการสำรวจถ้ำวิมานพบว่าถ้ำตั้งอยู่ในระดับความสูงประมาณ 360 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่โดยรอบเป็นป่าเบญจพรรณประเภทป่าโปร่ง ปากทางเข้าถ้ำมี 2 ช่องทาง คือ ปากถ้ำทางด้านทิศใต้ ซึ่งมีขนาดเล็กความกว้างประมาณ 1.5 เมตร ส่วนปากถ้ำอีกช่องทางหนึ่งอยู่ทางทิศตะวันออก ขนาดความกว้างประมาณ 10 เมตร ลักษณะภายในเป็นถ้ำที่เป็นโพรงยาวลึกเข้าสู่ด้านในแบ่งออกเป็น 8 คูหา พื้นถ้ำมีดินทับถมอยู่จำนวนมากบางแห่งพบร่องรอยการขุดมูลค้ำควา

คูหาที่ 4 บนหลืบหินของผนังถ้ำทางด้านตะวันตก ซึ่งอยู่สูงจากพื้นถ้ำขึ้นไปประมาณ 5 เมตร พบร่องรอยของภาชนะดินเผาถูกหินปูนเคลือบติดอยู่กับผนังถ้ำจำนวน 3-4 ใบ แต่ถูกกะเทาะออกไปเหลือติดอยู่กับตำแหน่งเดิมเพียง 1 ใบ ลักษณะเป็นภาชนะดินเผาก้นกลมมนปากบาน ส่วนคอควย ลำตัวกว้างเตี้ยมีสัน เนื้อค่อนข้างหยาบผิวเรียบสีน้ำตาลดำขัดมัน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 19 เซนติเมตร ความสูง 15 เซนติเมตร และความหนา 0.5 เซนติเมตร ยังมีร่องรอยของชิ้นส่วนกระดูกบรรจุอยู่ในภาชนะดินเผา

คูหาที่ 8 ด้านในสุดของถ้ำบนแท่นหินปูนขนาดความสูงประมาณ 60 เซนติเมตร จากพื้นถ้ำพบร่องรอยส่วนก้นภาชนะดินเผาที่ถูกหินปูนเคลือบติดอยู่จำนวน 2 ใบ แต่ตัวภาชนะดินเผาถูกขุดออกไปแล้ว ปัจจุบันนายอนุสรณ์ ธนะกมลประดิษฐ์ ชาวบ้านห้วยแร่ เก็บรักษาไว้ 1 ใบ ลักษณะเป็นภาชนะก้นกลมปากกว้างคล้ายหม้อน้ำ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางปากภาชนะ 24 เซนติเมตร ความสูงประมาณ 16 เซนติเมตร และความหนา 0.3 เซนติเมตร เนื้อหยาบผิวเรียบสีน้ำตาลปนเทา

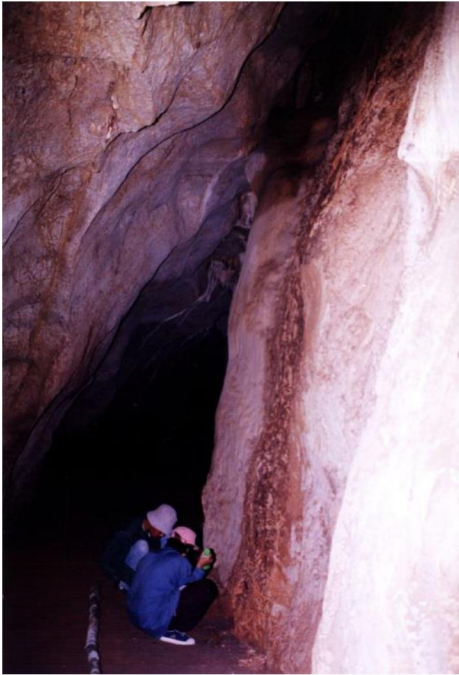
นอกจากนี้ยังพบชิ้นส่วนก้นภาชนะดินเผาจากถ้ำวิมานอีก 1 ใบ ที่นายอนุสรณ์เก็บรักษาไว้ ลักษณะรูปทรงคล้ายกับภาชนะดินเผาที่ติดอยู่บนผนังคูหาที่ 4 คือ เป็นภาชนะดินเผาก้นกลมมน ลำตัวกว้างเตี้ยมีสัน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 9 เซนติเมตร ผิวเรียบสีน้ำตาลอมดำ

จากหลักฐานทางด้านโบราณคดีที่พบสามารถสันนิษฐานได้ว่าแหล่งโบราณคดีถ้ำวิมานเป็นแหล่งประกอบพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฝังศพ ซึ่งน่าจะเป็นการฝังศพครั้งที่สองที่มีการนำเอากระดูกมาใส่ในภาชนะดินเผาแล้วนำไปไว้ตามผนังถ้ำ เพื่อไม่ให้ถูกรบกวนและให้เป็นที่พักอันสงบสุขของผู้ตาย

การกำหนดอายุสมัย : สมัยก่อนประวัติศาสตร์

รูปแบบของแหล่งโบราณคดี : พิธีกรรมการฝังศพครั้งที่สอง

ภาพประกอบ:

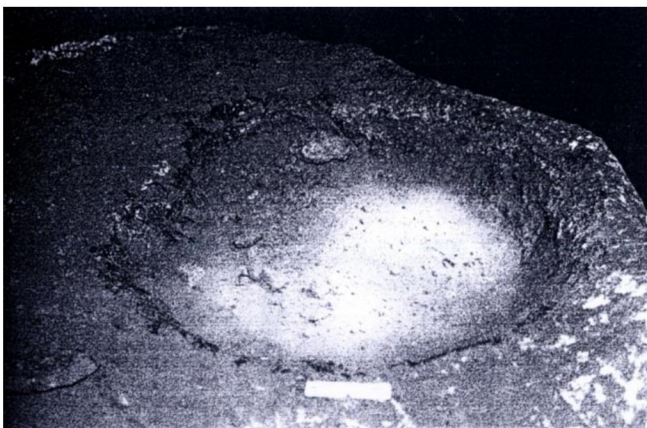
คูหาภายในถ้ำวิมาน

ภาชนะดินเผาก้นกลมปากบาน ถูกรินปูนเคลือบ
ติดอยู่กับผนังถ้ำวิมาน

ภาชนะดินเผาขนาดใหญ่พบจากถ้ำวิมาน

ร่องรอยก้นภาชนะดินเผาที่ถูกขุดออกไปจากพื้นถ้ำ